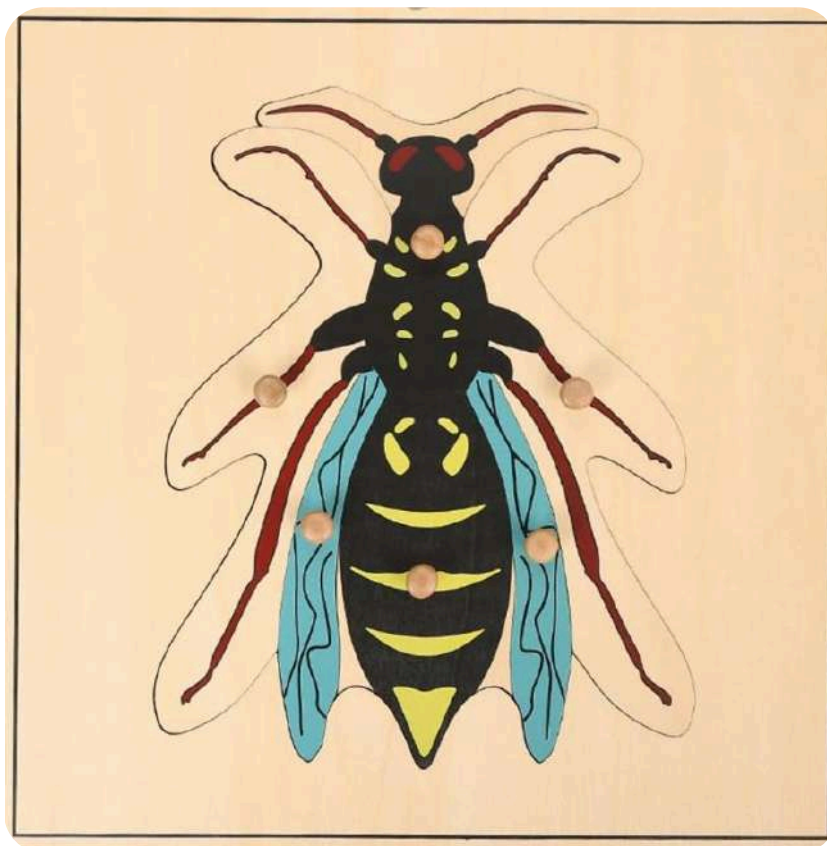

Modul Zoologija

Lekcija 7

Dijelovi ose

Djeca žive jako daleko od prirode i imaju malo prilika doći u intimni kontakt s njom ili je neposredno iskusiti. - Maria Montessori, Otkriće djeteta

Montessori umetaljka kukaca kupljena na [Ozone.hr](https://www.ozone.hr/).

U ovoj lekciji naučit ćeš...

U ovoj lekciji naučit ćeš kako Montessori pristup potiče djetetovu znatiželju o osama kroz pažljivo promatranje u prirodi i istraživanje dijelova tijela ovog zanimljivog kukca. Ose su kukci iz reda opnokrilaca, bliski pčelama i mravima. Imaju šest nogu, dva para krila, ticala i

izraženi „struk“ koji spaja prsa i zatku. Većina osa može ubosti, ali one to čine samo ako se osjećaju ugroženo.

Ose igraju važnu ulogu u ekosustavu – oprašuju biljke i hrane se drugim insektima, pa ih smatramo prirodnim „čuvarima vrta“. Tijekom promatranja možemo uočiti kako osa leti, čisti ticala, slijeće na voće ili gradi gnijezdo. Nakon takvih opažanja, dijete kroz rad s nomenklaturnim karticama i umetaljkom ose uči imenovati i razumjeti dijelove tijela: glavu, prsa, noge, krila, ticala, zatku i žalac. Tako povezujemo stvarno iskustvo sa znanjem i razvijamo djetetovo poštovanje prema živim bićima.

Povezanost s prethodnim materijalom

Ova lekcija nadovezuje se na prethodne uvode u svijet kukaca, klasifikaciju kukaca i aktivnosti promatranja u prirodi. Idealna je za djecu koja su već sudjelovala u “lovu na kukce”, znaju osnovne karakteristike kukaca (šest nogu, ticala, krila) i žele dublje razumjeti građevne dijelove jednog kukca – ose. Lekcija također može biti dio šireg ciklusa o opnokrilcima, u koji spadaju pčele, mravi i ose.

Aktivnosti s umetaljkom ose

Ciljevi aktivnosti s umetaljkom ose:

- upoznati dijete s dijelovima tijela ose i njihovim karakteristikama
- potaknuti usporedbu građe kukca s drugim životinjama
- proširiti djetetov vokabular i sposobnost preciznog izražavanja

Dob: 4+

Prva prezentacija: Upoznavanje s umetaljkom ose

Materijal: umetaljka ose, podloga (tepih ili stol)

Cilj: manipulacija umetaljkom i prepoznavanje njezinih dijelova

Priprema:

Pozovemo dijete da nam se pridruži u radu. Približimo se polici sa zoološkim materijalima i pokažemo kutiju s umetaljkama, ako je dostupna. Kažemo:

„Ovo je kutija s umetaljkama za životinje, a ovo je umetaljka ose.“

Rukovanje umetaljkom:

Pokažemo kako se umetaljka prenosi držeći je za držače i pažljivo polaže na radnu podlogu.

Opis:

Na tepihu kažemo: „Ovo je umetaljka ose. Na njoj možemo vidjeti različite dijelove tijela ose.“ Naglašavamo važnost nježnog rukovanja.

Demonstracija:

Izvadimo jedan dio pomoću držača, stavimo ga pokraj umetaljke i vratimo na mjesto. Zatim pozovemo dijete da učini isto s ostalim dijelovima.

Samostalni rad:

Pozovemo dijete da samostalno manipulira umetaljkom, uklanjajući i vraćajući dijelove po želji.

Završetak:

Kad dijete završi, zajedno vraćamo umetaljku na njezino mjesto i ohrabrujemo dijete da je koristi kad god želi.

Druga prezentacija: Imenovanje dijelova tijela ose

Materijal: umetaljka ose, “**Dijelovi ose**” u prilogu lekcije

Nomenklatura: glava, ticala, oči, prsa, prednje noge, srednje noge, zadnje noge, krila, zadak

Priprema:

Pozovemo dijete koje već poznaje umetaljku da pripremi podlogu i donese umetaljku.

Imenovanje:

Uklonimo tri dijela (npr. ticala, noge, zadak), imenujemo ih naglas i zamolimo dijete da ih vrati na pravo mjesto.

Ponovimo:

Ponavljamo postupak s ostalim dijelovima dok dijete ne usvoji sve nazive.

Dodavanje informacija:

Po želji objašnjavamo funkcije pojedinih dijelova:

„Kрила ose su tanka i prozirna, a pomiču se nevjerojatno brzo – zbog toga osa može letjeti tiho i brzo promijeniti smjer.“

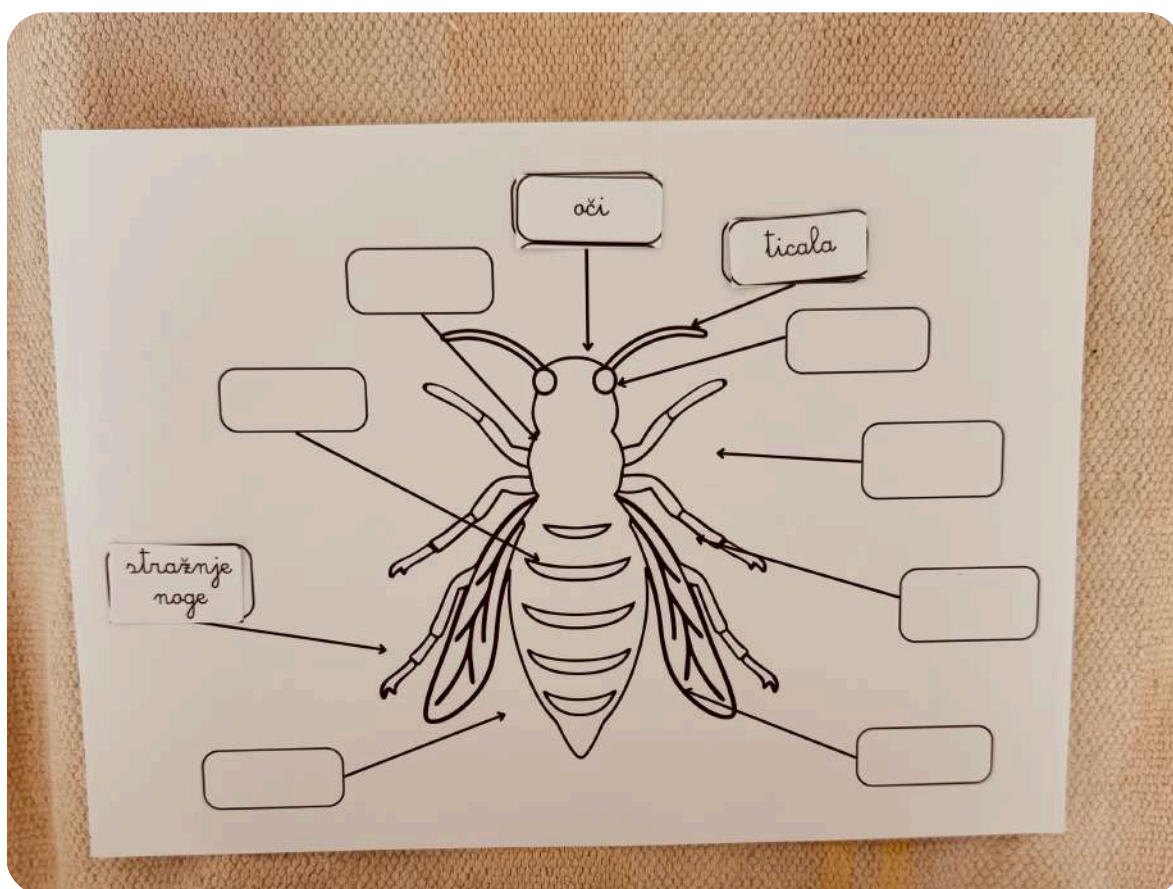
„Ticala joj pomažu da osjeti svijet oko sebe.“

Samostalni rad:

Ako dijete pokazuje interes, nastavljamo rad kroz više dana i dodajemo zadatke povezivanja dijelova sa slikom i nazivima.

Prepoznamo dijelove ose tako što prazne kvadratiće povezujemo s naljepnicama.

Dodatne aktivnosti

Vizualna diskriminacija:

- Sastavljanje dijelova ose na predložak konture

- Igra „Što nedostaje?“ – uklonimo jedan dio, dijete ga treba prepoznati

Taktilna diskriminacija:

- Sastavljanje umetaljke s povezom na očima
- Tajanstvena torba – dijelovi se stavljaju u vrećicu, dijete ih prepoznaje dodirrom

Priprema za pisanje i čitanje:

- Dijete crta obrise dijelova tijela na papiru, reže ih škarama ili probija punterom te sastavlja sliku ose. Povezuje dijelove tijela sa nomenklaturnim karticama.

- Ispisuje nazive dijelova mobilnim alfabetom

- Igra prepoznavanja po slovima: „Tražim dio koji počinje slovom K (krila).“

Lekcija u tri stupnja:

- Slika, ime i opis – dijete povezuje vizualni prikaz s jezičnim pojmom
- Ako dijete ne zna čitati, roditelj čita opis, a dijete pronalazi odgovarajući dio

Aktivnost služi za:

- razvoj pažljivog promatranja i uspoređivanja
- širenje vokabulara vezanog uz biologiju i prirodu
- usvajanje znanstvenog jezika kroz stvarni materijal
- pripremu za rad s trodijelnom nomenklaturom i klasifikaciju po skupinama

Napomena za roditelje

Nemojte žuriti s imenovanjem svih dijelova odmah. Ako dijete najprije želi samo manipulirati umetaljkom ili se igrati “skrivenih dijelova”, to je izvrstan početak. Neka znanje dolazi kroz igru i vlastita otkrića. S vremenom će vaše dijete ne samo imenovati dijelove ose, nego i početi uspoređivati druge kukce s njom – upravo to je temelj za razvoj znanstvenog načina razmišljanja.

Modul:

Zoologija – dijelovi životinja (4–7 godina)